

Het wandkleed naar een ets van Rembrandt, in het Tilburgse Textielmuseum, dat straks verhuist naar Amsterdam.

FOTO: CAMIEL DONDERS/TEXTIELMUSEUM

Een Rembrandt in de vergaderzaal

Bert Koopman

Recessie of niet, bedrijven kopen nog steeds kunst. Al gaan ze ook wat vaker naar de Kunstuitleen.

Rembrandt: 'Omvall aan de Amstel', in bezit van het Rijksmuseum.

Het advocatenkantoor Norton Rose Fulbright ontvangt zijn cliëntèle op de 24ste etage van de Amsterdamse Rembrandttoren. De steriele witte kantoorwanden schreeuwden om kunst. Adviseurs Bert-Jan van Egter en Alexandra Kloppenburg lieten een wandkleed maken van 2,5 bij 3,5 meter, geïnspireerd op een ets van Rembrandt, die hij in 1645 maakte aan de nabijgelegen Omval in de Amstel. Per vierkante centimeter zien we soms zes verschillende kleuren, maar op enige afstand vergrijs de afbeelding, in lijn met het palet van de oude meester.

Het wandkleed is een optelsom van ambachtelijke én moderne technieken. Van Egteren: 'Met een computerprogramma voor beeldbewerking is de oorspronkelijke prent getransformeerd tot een blauwdruk voor het Textielab in Tilburg.' Het scheerwollen kleed is in het Textielmuseum met de hand gemaakt. Deze week is het gefixeerd en binnenkort verhuist het naar Amsterdam.

Het wandkleed kostte een kleine 20.000 euro. Voor een van de vergaderzalen schafte het advocatenkantoor voor eenzelfde bedrag een kleurrijk keramisch werk van Guido Geelen aan.

Is Norton Rose Fulbright daarmee een uitzondering? In een tijd waarin bedrijven in Nederland hun personeel vragen salaris in te leveren, staat kunst kopen niet boven aan het lijstje. Actuele cijfers over incidentele kunstaankopen door bedrijven zijn er niet, maar er valt wel een vinger in de markt te steken om de temperatuur te bepalen.

De Amsterdamse 'art consultant' Johan Bosch van Rosenthal ziet terughoudendheid bij bedrijven. 'Men koopt niet of minder, mede omdat dit nu even niet kan tegenover de buitenwacht.' Ook volgens zijn Haagse collega Jim van der Meer Mohr is het klimaat om kunst te kopen 'van slag'. Jeanette ten Kate van Sinopia Art Consultancy ziet 'gradaties' in terughoudendheid van bedrijven. Bij grote organisaties is in de afgelopen jaren 'flink gesneden' in de uitgaven voor kunstaankopen. 'Van cliënten van banken hoorde ik vaak dat men het ergerlijk vond dat van "hun" geld kunst werd gekocht.' Inmiddels ziet zij enige beweging. Grotere bedrijven doen weer aankopen, zij het bewuster dan voorheen. 'Glitter en glamour maken plaats voor diepgang en inhoud. En kleinere bedrij-

Minder kunstaankopen
Veel bedrijven zijn tijdelijk gestopt met kunst kopen.
'Over de kosten van een designer of software hoor je de directies nooit'

ven gaan naar de Kunstuitleen zodat ze geen enorme bedragen kwijt zijn.'

Ook Erik Hermida van Onderneming & Kunst ziet beweging. 'Het is weliswaar allemaal wat minder geworden, maar voor veel bedrijven is kunst aankopen een geïntegreerd onderdeel van hun strategie, en geen sluitpost op de begroting.'

Volgens Sabrina Kamstra, hoofd Kunstzaken van het Amsterdamse ziekenhuis AMC en voorzitter van de Vereniging Bedrijfscollecties Nederland, worden kunstaankopen bij bedrijven snel onder een vergrootglas gelegd. 'Over de kosten van een "interior designer" of een nieuw softwareprogramma hoor je directies nooit.'

Bij de Vereniging Bedrijfscollecties Nederland heeft een 'fors aantal' van de ruim vijftig leden een tijdelijke stop ingesteld op het aankopen van kunst, maar die wil geen getallen noemen. Anderen minderen. Kamstra: 'Gelukkig hebben we ook leden die hun maatschappelijke en culturele verantwoordelijkheid wel nemen en dus kunst blijven kopen.'

Tot deze categorie behoren ook niet-leden zoals advocatenkantoor Norton Rose Fulbright. Aanvankelijk was het de bedoeling om het wandkleed volgend jaar in bruikleen te geven aan het Hanemahuis in Harlingen. In 2014 zijn namelijk op diverse plaatsen in Nederland etsen van Rembrandt te zien. Managing partner Ep Hannema van Norton Rose: 'Helaas bleek ons rembrandteske wandkleed te groot.'

Bert Koopman is medewerker kunst.